

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

28.11.2023 Nr. 5-01/1450/2023

uz 30.10.2023. Nr. b/n

SIA “*Vides resursu centrs*”
info@videsresursucentrs.lv

SIA “*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*”
elle@environment.lv

Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) izvērtēšanā ir SIA “*Vides resursu centrs*”, reģistrācijas Nr. 40203040830, paredzētās darbības – koģenerācijas iekārtas būvniecība Ropažu novadā atkritumu reģenerācijai enerģijas ieguvei un cietā kurināmā sadedzināšanai (turpmāk – Paredzētā darbība) īpašumos “*Dārzi Mežrozīte*” un “*Mežinieki*”¹, Dreiliņos, Stopiņu pagastā (turpmāk – Darbības vieta) – ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) ziņojums (turpmāk – Ziņojums), ko sagatavojusi SIA “*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*”, reģistrācijas Nr. 40003374818 (turpmāk – Izstrādātāja). Birojs 2022. gada 25. augustā izsniedza programmu Nr. 5-03/22/2022 ietekmes uz vidi novērtējumam Paredzētajai darbībai (turpmāk – Programma).

Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojs ir saņēmis Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2023. gada 17. novembra vēstuli Nr. DA-23-30129-nd “*Par priekšlikumiem aktualizētā IVN ziņojum pilnveidošanai koģenerācijas iekārtas būvniecībai Ropažu novadā*”, Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes 2023. gada 15. novembra vēstuli Nr. DMV-23-7044-nd “*Par priekšlikumiem aktualizētā IVN ziņojum pilnveidošanai koģenerācijas iekārtas būvniecībai Ropažu novadā*” un Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2023. gada 21. novembra vēstuli Nr.2.3/AP/12315/2023 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu SIA “Vides resursu centrs” paredzētajai darbībai*”. Birojs neuzskata par lietderīgu atsevišķi uzskaitīt atsauksmēs ietvertos komentārus, bet pielikumā nosūta saņemtās atsauksmes par sagatavoto Ziņojumu. Birojs lūdz izvērtēt sniegtās atsauksmes / priekšlikumus un, ja nepieciešams, papildinājumu / skaidrojumu iestrādāt Ziņojumā līdztekus labojumiem, kas veicami atbilstoši Biroja norādītajam.

Birojs izvērtējot Ziņojumu un atkārtoti saņemtās atsauksmes par Paredzēto darbību, secina, ka Ziņojums kopumā sagatavots, ņemot vērā Biroja izsniegto 2022. gada 25. augusta Programmu Nr. 5-03/22/2022 “*ietekmes uz vidi novērtējumam jaunas klimata neitrālas koģenerācijas stacijas būvniecība īpašumos “Dārzi Mežrozīte” un “Mežinieki”, Dreiliņos,*

¹ Atbilstoši Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmai kadastrs.lv īpašumi “*Dārzi Mežrozīte*” un “*Mežinieki*” apvienoti vienā zemes vienībā “*Mežinieki*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 80960021967).

Stopiņu pagastā, Ropažu novada” un papildināts, ņemot vērā 2023. gada 13. oktobra vēstulē Nr. 5-01/1249/2023 norādīto, tomēr papildinātais un Birojā iesniegtais Ziņojums joprojām satur atsevišķus Paredzētās darbības un tās ietekmes uz vidi aspektus, par kuriem nepieciešams skaidrojums, vai precizējumi, kā arī papildu informācija un ietekmes novērtējums, jo tas Ziņojumā nav pietiekams. Sagatavojot Ziņojumu, ir būtiski nodrošināt, ka visi vērtējuma parametri un nosacījumi ir izsekojami, savstarpēji saskanīgi un zinātniski pamatoti. Tomēr secināms, ka atsevišķos aspektos Ziņojums nenodrošina šādu vērtējuma pieeju. Ievērojot to, ka ziņojumā atkārtoti nepieciešams novērst nepilnības un to papildināt, Birojam objektīvi vairs nepaliek laika pilnveidotā Ziņojuma un papildu veicamā novērtējuma izvērtēšanai atbilstoši likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 6¹. panta ceturtajai daļai. Attiecīgi Ierosinātajai un Izstrādātajai jāreķinās, ka Ziņojuma pilnveide un iesniegšana Birojā veicama un tas vērtējams atbilstoši Novērtējuma likuma 20. panta ceturtajā daļā noteiktajam. Ņemot vērā minēto, lūdzam izvērtēt un attiecīgi sniegt papildu informāciju un vērtējumu atbilstoši turpmāk norādītajam.

1. Ziņojuma 1.1. nodaļā norādīts, ka *“paredzēts izbūvēt jaunu koģenerācijas iekārtu siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai un ar to saistīto infrastruktūru”*. Vērtējot Paredzētās darbības sociālekonomisko ietekmi, Ziņojuma 4.2. nodaļā norādīts, ka Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. – 2028. gadam ticis aprēķināts, *“ka valstī būtu nepieciešams izvērtēt trīs reģionālu atkritumu reģenerācijas iekārtu ar enerģijas atgūvi izveidi ar kopējo jaudu 150 000 t/gadā”*. Ņemot vērā iepriekš minēto, Ziņojuma 1. nodaļa papildināma ar informāciju, kas pamatotu izvēlēto koģenerācijas stacijas jaudu un izmantojamā no atkritumiem iegūtā kurināmā (NAIK) daudzumu (pieejamais vai pieļaujama atkritumu sadedzināšanas daudzums, kopējā tīklā nododamā siltuma daudzuma pieprasījums u.tml.).
2. Ziņojuma 1.1. nodaļā norādīts, ka *“uzņēmums paredz iespēju daļēji vai pilnīgi NAIK aizstāt ar biomasu, taču IVN ziņojumā sniegta detalizēta informācija par situāciju, kad kā kurināmo izmanto tikai NAIK, jo tas vērtējams kā nelabvēlīgākais scenārijs”*. Ziņojums papildināms ar informāciju, kādā kontekstā NAIK sadedzināšana tiek vērtēta *“kā nelabvēlīgākais scenārijs”*. Izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju Birojs konstatē, ka Ziņojumam pievienotais emisiju novērtējums sadedzinot tikai NAIK vai biomasu nesniedz informāciju par Ziņojuma 1.10.5. tabulā apkopotā radīto emisiju daudzuma salīdzināšanas principu, proti, vai emisijas tiek salīdzinātas tāda kurināmā daudzuma sadedzināšanai, pie kura abu kurināmo (arī to līdzsadedzināšanas gadījumā) tiek saražots vienāds enerģijas daudzums, kas Biroja ieskatā būtu objektīvs rādītājs, ja koģenerācijas stacija primāri paredzēta enerģijas ražošanai, kā tas pirmšķietami secināms no Ziņojuma 1.1. nodaļā norādītā, vai pie kādiem citiem nosacījumiem. Ziņojums papildināms ar emisiju aprēķinos izmantotajiem koksnes šķeldas kā kurināmā raksturlielumiem (siltumspēja, mitrums u.c.). Birojs norāda, ka nelabvēlīgākā scenārija noteikšanai salīdzināmi ne tikai radītā piesārņojuma daudzuma (t/a) parametri, bet arī tā izkliedes rādītāji (piesārņojošo vielu koncentrācijas vērtējamajās teritorijās un to izplatības areāls), kas īpaši būtisks PM, NOx, NH₃, smaku un smago metālu gadījumā, transporta plūsmas intensitāte kurināmā, palīgvielu un atkritumu piegādēm/izvešanai, ūdens patēriņš, arī tehnoloģisko sadedzināšanas iekārtu un saistīto procesu energoefektivitāte u.c. Ziņojums papildināms ar nelabvēlīgā scenārija noteikšanai izmantotajiem parametriem un, kur nepieciešams, veikto aprēķinu piemēriem.
3. Savukārt Ziņojuma 1.10. nodaļā netiek izslēgta iespēja, ka *“pēc nepieciešamības tiek paredzēta tā² daļēja vai pilnīga aizstāšana ar citu cieto kurināmo”*. Birojs norāda, ka prasības biomasas un citu veidu cietā kurināmā sadedzināšanas iespēju un radīto emisiju novērtējumam ir atšķirīgas, tāpēc Ziņojumā attiecībā uz kurināmo izmantojama atbilstoša terminoloģija, vai tas pilnvērtīgi papildināms ar informāciju par iespējamo citu cietā

² NAIK

kurināmā veidu izmantošanu. Ziņojums un tā pielikumi caurlūkojami un neprecizitātes izmantotajā terminoloģijā labojamas.

4. Ziņojuma 4.2. nodaļā norādīts, ka, *“lai novērtētu paredzētās darbības potenciālo ietekmi uz reģionālo stratēģisko mērķu sasniegšanu, ir veikts Rīgas plānošanas reģiona, Rīgas valstspilsētas, Salaspils novada un Ropažu novada stratēģisko dokumentu izvērtējums”*, taču tabulā 4.2.1. ir pievienots tikai attiecīgajos plānošanas dokumentos noteikto mērķu un prioritāšu uzskaitījums. Ziņojums papildināms ar norādīto izvērtējumu.
5. Ziņojumā tiek salīdzinātas divas tehnoloģiskās sadedzināšanas iekārtu alternatīvas – NAIK sadedzināšana ārdū tipa un verdošā slāņa sadedzināšanas iekārtās. Birojs konstatējis, ka Ziņojumā nav norādīts realizācijai izvēlētais vai vēlamais risinājums, kā arī Ziņojuma ievadā nav sniegts īss izvēles pamatojums (skat. Programmas II daļas 3.9. punktu). Nodaļa un Ziņojums papildināms vai labojams atbilstoši turpmāk norādītajam:
 - 5.1. Ziņojuma 5.1. tabulā *“Ietekmes būtiskuma vērtējuma skala”* norādīts, ka neliela nelabvēlīga ietekme raksturojama kā *“kvalitatīvi vai kvantitatīvi izmērāmas neliela apjoma un/vai īslaicīgas negatīvas izmaiņas ...”*, taču Ziņojuma 5.2. tabulā, ietekmju pozīcijās, uz kurām šāds vērtējums attiecināts, kvantitatīvs vērtējums nav sniegts. Tabulas precizējamas.
 - 5.2. Birojs konstatē, ka Ziņojuma 5. nodaļas (alternatīvu salīdzinājums) 5.2. tabulā ticis paredzēts salīdzināt *“piesārņojošo vielu nosēdumu veidošanos apkārtējā vidē”*, par ko cita starpā interesi izrādījuši arī skarto pašvaldību iedzīvotāji. Taču ne emisiju novērtējuma nodaļās, ne alternatīvu salīdzinājumā šāda informācija nav sniegta. Vērtējums atbilstoši papildināms ar aprēķiniem un pievienojams tā pamatojums).
 - 5.3. Biroja ieskatā atkritumu sadedzināšanas tehnoloģisko alternatīvu salīdzinājumā nebūtu jāvērtē tikai ietekmju aspekti, kuri nenosaka sadedzināšanas iekārtas izvēles pamatojumu (piemēram, Ziņojuma 5. nodaļā uz tehnoloģiju izvēli attiecinātā atkritumu sadedzināšanas sociālekonomiskā ietekme, izņemot, ja tiek demonstrēta izvēlēto tehnoloģisko risinājumu ietekme uz siltumtarifiem vai citi līdzīgi ieguvumi, ietekme uz kultūrvēsturiskajām un dabas vērtībām), bet Ziņojumā veiktajam tehnoloģiju salīdzinājumam jābūt pilnīgam³ jāpamato izvēlēto tehnoloģiskā risinājuma priekšrocības. Pamatojumam pēc iespējas izmantojams kvantitatīvo parametru salīdzinājums (piemēram, energoefektivitāte; iekārtu un aprīkojuma, būvniecības un ekspluatācijas izmaksas; līdzsadedzināšanai paredzamā kurināmā padeves iespējas; dūmgāzu pēcsadedzināšanas režīma nodrošināšanas iespējas; pelnu un izdedžu segregācijas iespējas dažādos degšanas un dūmgāzu attīrīšanas posmos, kas nodrošina bīstamo frakciju apjoma samazināšanu u.c. parametri).
 - 5.4. Birojs konstatē, ka Ziņojuma 1.5.2. tabulā, salīdzinot izmantoto izejvielu daudzumus ārdū tipa un verdošā slāņa tehnoloģiju gadījumā, norādīta būtiski atšķirīga kalcija hidroksīda un amonjaka ūdens šķīduma masas (tonnas) proporcija (6000/570 un 1376/8000). Skaidrojams šādu atšķirību iemesls, kā arī vērtējama amonjaka šķīduma

³ Piemēram, salīdzinot vērtējamo tehnoloģisko risinājumu ietekmi uz dabas resursu un energoresursu racionālu izmantošanu Izstrādātāja nevis salīdzinājusi, piemēram, nepieciešamā ūdens daudzumu un citu resursu izmantošanu, bet abu tehnoloģiju vērtējumā norādījusi, ka *“Uzņēmums izskata papildu iespēju uz ražošanas ēkas fasādēm uzstādīt saules paneļus elektroenerģijas ražošanai līdz 2 000 MWh/gadā”*. Vērtējot virszemes ūdeņu piesārņojumu iespējamību abu alternatīvu gadījumā norādīts, ka *“lietus ūdeņu savākšanai no objekta cietā seguma teritorijas paredzēta lietus ūdens kanalizācijas sistēma, kas lietus ūdeņus novadīs uz lokālām mehāniskās attīrīšanas iekārtām ar smilšu un naftas produktu uztvērēju, pēc tam šos ūdeņus infiltrējot gruntī”*.

uzglabāšanas tvertnes pietiekamība, ja tiek realizēta verdošā slāņa reģenerācijas iekārtas alternatīva⁴.

- 5.5. Ziņojums jāpapildina ar informāciju par risinājumiem, kādi tiks izmantoti kurināmā uzglabāšanai un sajaukšanai pirms padeves uz sadedzināšanas kameru NAIK un biomasas līdzsadedzināšanas gadījumā. Skaidrojams, vai ir vērtēti iespējamie kurināmā jaukšanas proporciju ierobežojumi katrai no vērtētajām tehnoloģiskajām alternatīvām, piemēram, attiecībā uz nepieciešamās temperatūras nodrošināšanu dūmgāzu pēcsadedzināšanas kamerā vai citi iespējamie ierobežojumi, tajā skaitā ņemot vērā, ka *“ārdu tipa reģenerācijas iekārtas nodrošināmā minimālā slodze ir 70%”* (Ziņojuma 14. lpp.).
6. Ziņojums papildināms ar koģenerācijas tehnoloģiskā procesa aprakstu atbilstoši Programmas IV daļas 1.6.1. punktā norādītajam. Ziņojumam pievienojama tehnoloģiskā procesa shēma (vai vairākas, ja tas nodrošina labāku uzskatāmību), kura aptver Paredzētās darbības etapus sākot no kurināmā piegādes un padeves uz sadedzināšanas iekārtu un noslēdzot ar saražotās elektroenerģijas (arī tvaika ražošanas) un siltumenerģijas nodošanu koplietošanas sistēmās. Tehnoloģiskajās shēmās jāattēlo dūmgāzu un ūdens plūsmu virzieni, kur būtiski, norādot arī temperatūras. Jānorāda dūmgāzu attīrīšanai paredzēto ķīmisko savienojumu iesmidzināšanas vietas (absorbera reaktora un tvertņu novietojums), pēcsadedzināšanas kameras temperatūras kontroles zona, pelnu un izdedžu savākšanas vietas u.c. Ziņojums jāpapildina ar dzesēšanas (gaisa un ūdens vai speciālo dzesēšanas šķidrumu, ja atbilstoši) un ventilācijas risinājumu aprakstu katrā tehnoloģiskā procesa etapā, kur tas nepieciešams, tajā skaitā novērtējot piemērojamo risinājumu trokšņa ietekmes kontekstā.
7. Birojs konstatē, ka Ziņojuma 1.6. nodaļa *“Risinājumi emisiju gaisā, smaku, notekūdeņu veidošanās novēršanai”* nesatur informāciju par notekūdeņu attīrīšanas risinājumiem, tajā skaitā ūdens attīrīšanu un sagatavošanu tvaika ražošanai, metodēm kondensāta attīrīšanai un siltumtīklā nododamā ūdens sagatavošanu. Ja nepieciešams, Ziņojumā jāprecizē arī informācija par izmantotajām ķīmiskajām vielām un maisījumiem, kurus paredzēts izmantot attīrīšanas un ūdens sagatavošanas sistēmās, atbilstoši precizējot arī iespējamo risku un avāriju novērtējumu. Ziņojums jāpapildina ar informāciju, kas pamatotu Ziņojumā norādītā sadzīves notekūdeņu apsaimniekošanas risinājumu (nostādināšana un ievadīšana tehniskā ūdens sistēmā un kurtuvē).
8. Ziņojuma 1.6. nodaļā nav sniegta informācija par risinājumiem smaku samazināšanai, tajā skaitā Ziņojuma 1.11. nodaļā norādīto ozona ģenerēšanas iekārtu izmantošanu un metodes efektivitāti. Birojs konstatē, ka Ziņojumā nav pievienota informācija par ciklonā savāktu putekļu apsaimniekošanu, par ko ir norādīts Ziņojuma 15. lpp⁵. Ziņojuma Kopsavilkumā norādīts, ka *“dūmgāzu attīrīšanas sistēma paredz arī dūmgāzu kondensatoru ar absorbcijas dzesētāju, kur dūmgāzēs esošais ūdens tvaiks kondensējas, notiekot latentai siltuma pārnesi uz amonjaka ūdens šķīdumu, kas tiek cirkulēts sistēmā.”* Šāds risinājums Ziņojumā nav vērtēts, informācija precizējama.
9. Ziņojuma 31. lpp. norādīts, ka paredzēts izmantot *“pussausā absorbera metodi”*, kas paredz mitra kalcija hidroksīda $\text{Ca}(\text{OH})_2$ un aktivētas ogles iesmidzināšanu absorbera reaktorā. Birojs konstatē, ka atbilstoši Eiropas Komisijas 2019. gada 12. novembra lēmumā 2015/2119 *“ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES pieņem secinājumus par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (LPTP)*

⁴ Atbilstoši Ziņojumā norādītajam sadedzināšanas iekārtas darbības laikam secināms, ka verdošā slāņa alternatīvas gadījumā amonjaka ūdens šķīduma patēriņš ir 1 t/h un tvertne jāuzpilda ik pēc 48 h.

⁵ *“Kurināmā pieņemšanas mezglā verdošā slāņa kurtuvē NAIK uzkrāšanas zonā pirms sadedzināšanas tiek uzstādīts ciklona filtrs gaisa attīrīšanai no putekļiem, jo verdošā slāņa iekārtām jānodrošina smalcināts kurināmais, kā rezultātā NAIK ir putekļains”.*

attiecībā uz atkritumu incinerāciju” (turpmāk – Atkritumu sadedzināšanas LPTP secinājumi)” pussausā absorbera metode paredz sausa reaģenta un ūdens vai reaģenta suspensijas iesmidzināšanu reaktorā (skat. arī attiecīgā LPTP atsaucēs dokumenta angļu valodas versijas⁶ 4.5.3.2. nodaļā sniegto metodes aprakstu), kā arī atbilstošu papildu tehnisko risinājumu piemērošanu neizreaģējušo reaģentu recirkulācijai un piemērota (parasti lielāka) auduma (mais) filtra izmantošanu (skat. atsaucēs dokumenta 4.5.3.5. nodaļu). Informācija Ziņojumā precizējama, pievienojot atsaucēs uz koģenerācijas stacijā izmantošanai faktiski jau izvēlētas tehnoloģijas aprakstu. Ziņojuma 1.6. nodaļa (vai citas, kur tas atbilstoši) jāpapildina saskaņā ar Programmas IV daļas 1.6.1.2., 1.6.1.10., 1.11.1.3., 3.2.4. punktos norādīto, tajā skaitā papildinot Ziņojumu ar pamatojumu izvēlēto emisiju samazināšanas risinājumu atbilstībai un efektivitātei.

10. Ziņojuma 1.5.1. nodaļā norādīts, ka paredzēts izmantot galvenokārt 3. klasei atbilstošu⁷ NAIK, tomēr *“var tikt izmantots arī 4. klasei atbilstošs NAIK, bet ar papildu nosacījumu, proti, piegādātājam jāapliecina, ka katras partijas kvalitātes kontrole ir veikta laboratorijā un testēšanas rezultāti apliecina, ka hlora saturs partijā nav lielāks par 1 %.”* Birojs norāda, ka kurināmā klasifikācija paredz arī katra tā raksturlieluma (siltumspēja, hlora un dzīvsudraba saturs) klases kodu izmantošanu, līdz ar to Ziņojumā precizējams, kādas klases atbilstība ir jānodrošina katra būtiskā raksturlieluma gadījumā. Ziņojumā jānorāda, vai un kādos gadījumos no piegādātāja tiks pieprasīta kurināmā smago metālu (Sb, As, Cr, Co, Cu, Pb, Mn, Ni, V) koncentrāciju noteikšana, kas varētu jau sākotnēji ļaut novērtēt radušos pelnu un izdedžu iespējamo bīstamību un tālākas izmantošanas iespējas.
11. Ziņojuma 1.5.1. nodaļā norādīts, ka *“pieņemtais kurināmais tiks uzglabāts NAIK iedziļinātā slēgta tipa bunkurā, kurš atradīsies kopējā ražošanas ēkā. ... NAIK bunkurā tiks iebērts no izkraušanas telpas, bet uz reģenerācijas iekārtu padots ar greiferu. ... Gaiss no izkraušanas telpas un NAIK bunkura ar nosūci tiek pievadīts sadedzināšanas iekārtai un izmantots kā primārais degšanas gaiss.”* Skaidrojams, kāda tipa NAIK uzglabāšanas risinājums Ziņojumā tiek saukts par uzglabāšanu bunkurā un kā slēgta tipa bunkuru paredzēts apkalpot ar greiferi (grābējkausu), vienlaicīgi nodrošinot nepārtrauktu kurināmā padevi un gaisa nosūci uz kurtuvi.
12. Ziņojumā precizējama informācija par pelnu uzkrāšanas/pārkraušanas risinājumiem. No informācijas Ziņojuma 1.7.3. nodaļā secināms, ka pelni, izdedži un dūmgāzu attīrīšanas atlikumi tiks apsaimniekoti kā beramkravas, jo to izvešanai paredzēts izmantot slēgta tipa pašizgāzējus. Līdz ar to Ziņojums papildināms ar pārkraušanas risinājumu aprakstu, tajā skaitā par risinājumiem emisiju (verdošā slāņa gadījumā paredzēta sausā izdedžu izlāde) un smaku novēršanai pārkraušanas procesā, kā arī sniedzama informācija par uzkrāšanas tvertņu veidu un ietilpību un, ņemot vērā, ka paredzēta pelnu mitrināšana, arī par tvertņu un konveijeru tīrīšanas risinājumiem (skat. arī Programmas IV daļas 1.6.2. punktā norādīto).
13. Ziņojuma 1.5.3. nodaļā sniegta informācija par dūmgāzu attīrīšanas atkritumu, pelnu un izdedžu apsaimniekošanas risinājumiem. Norādīts, ka tvaika katla pelnu frakcija tiks savākta kopā ar dūmgāzu attīrīšanas un auduma filtra atlikumiem. Birojs norāda, ka atkarībā no izvēlētas tehnoloģiskās alternatīvas un citiem tehniskajiem risinājumiem, darbības akcepta gadījumā pirms piesārņojošās darbības atļaujas saņemšanas atbilstoši jāizvērtē savācamo izdedžu, pelnu, dūmgāzu attīrīšanas atkritumu sastāvs un bīstamība, lai lemtu par dažādu frakciju sajaukšanu vai nodalīšanu un izvēlētos risinājumu, kurš pēc iespējas samazina bīstamo atkritumu daudzumu un palielina atlikumu atkārtotas izmantošanas

⁶ Pieejams <https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/waste-incineration-0>.

⁷ Birojs norāda, ka standarta ISO 21640:2021 nosaukums angļu valodā ir *“Solid recovered fuels. Specifications and classes”*. Lūdzam pārliecināties, ka Ziņojumā izmantotās atsaucēs un definīcijas tiek atbilstoši tulkotas un pielietotas.

iespējas. Uzmanība pievēršama arī atbilstošai atkritumu klasifikācijai un atkritumu kodu piemērošanai.

14. Ziņojuma 1.13. nodaļā norādīts, ka Paredzētās darbības rezultātā neveidosies ražošanas notekūdeņi. Birojs var piekrist, ka, ražošanas ūdeņus atbilstoši attīrot, iespējama to atkārtota ievadīšana ražošanas procesā, taču tas nenozīmē, ka nenotiek tādu rašanās. Ziņojumā sniegtā informācija nav pietiekoša un neļauj pārliecināties par pieņēmuma, ka ražošanas notekūdeņu novadīšana vidē nebūs nepieciešama, atbilstību faktiskajiem risinājumiem notekūdeņu attīrīšanā. Birojs piekrīt Izstrādātājai (Ziņojuma 1.5.5. nodaļa), ka *“konkrētie tehniskie risinājumi un iekārtu parametri tiks noteikti būvprojekta izstrādes ietvaros, līdz ar to norādītais ūdens patēriņš un notekūdeņu apjoms var tikt precizēti A kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas iesniegumā”*, taču norāda, ka IVN procesā nepieciešams identificēt pēc iespējas visas ūdens patēriņa un notekūdeņu veidošanās pozīcijas. Ziņojums papildināms ar turpmāk norādīto informāciju:

14.1. Ziņojums papildināms ar informāciju par tvaika ražošanai nepieciešamā ūdens demineralizācijas metodes aprakstu, norādot, kāda sastāva un apjoma notekūdeņi veidosies demineralizācijas iekārtu darbības rezultātā un kur tie tiks novadīti vai izmantoti.

14.2. Ziņojumā norādīts, ka *“dūmgāzu attīrīšanas sistēma ietver kondensatoru ar efektivitāti ~80%, kur iegūtais kondensāts tiek recirkulēts attīrīšanas iekārtu sistēmā”*. Ziņojums jāpapildina ar recirkulējamā ūdens attīrīšanas iekārtu vai to kompleksa darbības principa un sasniedzamās kvalitātes aprakstu. Jānorāda arī, kādi atkritumi veidojas attīrīšanas procesā un kā tie tiek apsaimniekoti.

14.3. Ziņojums jāpapildina ar informāciju par risinājumiem siltumtīkla ūdens papildināšanai un ja atbilstoši, risinājumiem ūdens sagatavošanai⁸.

14.4. Ziņojumā precizējams, kāda metode tiks izmantota katlu un turbīnu tīrīšanai un tehnoloģisko telpu uzkopšanai, ja nepieciešams, precizējama ūdens patēriņa bilance un norādāmi mazgāšanas notekūdeņu apjomi, to piesārņojums un attīrīšanas risinājumi.

15. Ziņojuma 1.5.2. attēlā nav norādīts pelnu un izdedžu mitrināšanai nepieciešamais ūdens verdošā slāņa sadedzināšanas iekārtas alternatīvā, Ziņojumā precizējams, kāda pelnu izlādes sistēma tiks izmantota, kā tiks nodrošināta dzesēšana (ja attiecināms) un jānorāda emisiju mazināšanas risinājumi pelnu pārkraušanai.

16. Ziņojumā norādīts, ka ūdens bilances aprēķinos pieņemts, ka ūdens saturs kurināmajā būs 30 % (Ziņojuma 28. lpp.), savukārt emisiju aprēķinos – 40 % (biomasai tiek pieņemts rādītājs 45%, Ziņojuma 89. lpp.). Skaidrojami atšķirīgie pieņēmumi vai veicami labojumi.

17. No Ziņojumā sniegtās informācijas (Ziņojuma 27. un 104. lpp.) secināms, ka ugunsdzēsības vajadzībām paredzēts izmantot ūdeni, kā arī izbūvēt stacionārus ūdens uzkrāšanas rezervuārus un lietus ūdeņu un avārijas ūdeņu uzkrāšanas/uztveršanas tvertni (Ziņojuma 160. lpp.). Precizējams tvertnes novietojums lietus ūdeņu attīrīšanas sistēmā, Biroja ieskatā tvertnes novietošana pirms attīrīšanas iekārtām būtu ieteicamais risinājums. Ziņojums jāpapildina ar informāciju par nepieciešamo ūdens daudzumu ugunsdrošības un preventīvo pasākumu nodrošināšanai ražošanas ēkā un atsevišķos tehnoloģisko procesu iecirkņos (sprinkleri, dzesējošais ūdens u.t.t.).

18. Vērtējot Ziņojumam pievienotos 2022. un 2023. gadā veiktos SIA “Intergeo Baltic” (reģistrācijas numurs 40103884728) Paredzētās darbības vietas grunts un gruntsūdens

⁸ Ziņojuma 32. lpp. norādīts: *“Kondensāts tiek attīrīts un novadīts siltumtīkla piebarošanai. Ja izmanto dūmgāzu kondensatoru, var panākt, ka energoefektivitāte pārsniedz 100 %”*.

izpētes rezultātus, Birojs konstatē, ka Ziņojumā nepieciešams sniegt zemāk norādītos skaidrojumus un papildinājumus:

- 18.1. Nosakot grunts piesārņojumu ar naftas produktiem 2022. gadā (testa vajadzībām sagatavoti divi apvienotie paraugi, kuri iegūti ņemot 25 paraugus katrā no Darbības vietas zemes vienībām), noteiktas ievērojami augstākas piesārņojuma koncentrācijas kā 2023. gadā veiktajos testos (pa diviem paraugiem katrā zemes vienībā un vēl divi uz zemes vienību robežas). Atkārtotajos testos nav noteikta As koncentrācija paraugos, lai gan sākotnējie rezultāti uzrāda mērķlieluma (A vērtība⁹) pārsniegumu ņemtajos grunts paraugos. Salīdzinot abos periodos veiktos gruntsūdens testu rezultātus konstatējams, ka 2023. gadā ņemtajos paraugos konstatēts augstāks piesārņojuma līmenis Hg un KSP parametriem. Ziņojumā skaidrojami/vērtējami šādu atšķirību iemesli, tajā skaitā vērtējot situācijas attīstības tendences kontekstā ar plānotajiem būvniecības procesiem un turpmāko objekta ekspluatāciju (piemēram, notekūdeņu infiltrācijas augsne ietekme).
- 18.2. 2022. un 2023. gada izpētes rezultātā noteiktas atšķirīgas gruntsūdens plūsmas virziena diagrammas (Ziņojuma 2.5. nodaļā pievienotas abas versijas). Pirmšķietami secināms, ka Hg piesārņojuma koncentrāciju sadalījums aprēķināts izmantojot 2023. gada gruntsūdens plūsmas virzienu noteikšanas rezultātus. Konstatējams, ka zona ar paaugstinātu Hg koncentrāciju gruntsūdenī izvietota uz plūsmu robežšķirtnes Paredzētās darbības vietas centrālajā daļā¹⁰. Līdz ar to Biroja ieskatā secinājums *“ka paaugstinātā Hg koncentrācija, visticamāk, nav saistīta ar piesārņojumu izpētes objekta teritorijā, bet piesārņojums varētu būt pārnests ar gruntsūdens plūsmu no tuvumā esošajiem objektiem”* neatbilst piesārņojuma izpētes projektā fiksētajai situācijai, kur gruntsūdeņu plūsma vērsta prom no Darbības vietas. Ziņojums papildināms ar informāciju, kas izpētes projekta secinājumu apstiprinātu, vai veicami labojumi.
19. Ziņojuma 1.16. nodaļā sniegts vispārīgs būvniecības procesa apraksts. Birojs norāda uz nepieciešamajiem nodaļas papildinājumiem un labojumiem:
 - 19.1. Informācija papildināma par, iespējams, nepieciešamo koku izciršanu un atbilstošiem kompensācijas pasākumiem, ja attiecināms.
 - 19.2. Ziņojumā norādīts, ka paredzēta *“zemes virskārtas noņemšana un izvešana, būvbedres izrakšana un gruntsūdens atsūkņēšanas ierīkošana”*. Ņemot vērā, ka Paredzētās darbības vieta 2023. gadā ir reģistrēta LVĢMC uzturētajā Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā kā potenciāli piesārņota vieta (reģistrācijas numurs 0044420/0001), kā arī Ziņojumā pievienoto informāciju par gruntsūdens un grunts piesārņojuma izpētes rezultātiem, Birojs norāda, ka Ziņojums jāpapildina ar informāciju par risinājumiem norokamās virskārtas, augsnes un grunts (tajā skaitā ceļu izbūves un citu infrastruktūras objektu izbūves vietās un notekūdeņu infiltrācijas zonā) piesārņojuma kontrolei un rīcības plānu atkarībā no konstatētās piesārņojuma pakāpes.
 - 19.3. Ziņojums papildināms ar informāciju par gruntsūdens atsūkņēšanas apjomiem un attīrīšanas un novadīšanas risinājumiem, kuriem jānodrošina Noteikumos Nr. 118. noteiktās prasības virszemes un pazemes ūdeņiem, kā arī jāierobežo piesārņojuma pārnese uz plašāku teritoriju.

⁹ Atbilstoši Ministru kabineta 2005. gada 25. oktobra noteikumiem Nr. 804 *“Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem”*

¹⁰ Robežšķirtne izvietota Darbības vietas centrālajā daļā, ko šķērso virzienā no A uz R un gruntsūdens plūsma ir vērsta attiecīgi Z un D virzienos, prom no Darbības vietas. Skatīt Ziņojuma 2.5.2. attēlu.

- 19.4. Ņemot vērā, ka atbilstoši informācijai Ziņojuma 2.5.3. un 1.3.2. attēlos secināms, ka vidē novadāmo notekūdeņu infiltrācijas zona atradīsies ar Hg visvairāk piesārņotajā Darbības vietas teritorijā, Ziņojums jāpapildina ar izvērtējumu par šāda novietojuma atbilstību kontekstā ar iespējamo piesārņojuma pārnesei uz plašāku teritoriju.
20. Ziņojumā saistībā ar Paredzētās darbības ietekmes uz **gaisa kvalitātes novērtējumu** nepieciešami skaidrojumi un sagatavojami precizējumi saskaņā ar citos šīs vēstules punktos (kur tas attiecināms) un turpmāk norādīto:
- 20.1. Birojs konstatē, ka gaisu piesārņojošajām vielām emisijas aprēķinos (un ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējumā) izmantotas maksimāli pieļaujamās vērtības, kas attiecīgā veida vielām noteiktas LPTP Secinājumos kā ar LPTP saistītie emisijas līmeņi (turpmāk – LPTP-SEL). No vienas puses – ja operators var tos nodrošināt un var pamatot, ka emisiju koncentrācijas dūmgāzēs nebūs lielākas, ar šādu pieeju IVN procedūrā tiktu novērtēta sliktākā vēl pieļaujamā situācija, tomēr šādā gadījumā Ziņojumā nepieciešams atbilstīgi pamatot un pierādīt, ka emisiju koncentrācijas dūmgāzēs nebūs lielākas. Ziņojumā šāds pamatojums iztrūkst, tādēļ to nepieciešams papildināt ar emisiju koncentrāciju aprēķinu pirms attīrīšanas iekārtām, kas pamatotu izvēlēto dūmgāzu attīrīšanas risinājumu piemērotību šāda apjoma un intensitātes emisiju samazināšanai paredzētajā apjomā. No otras puses, LPTP-SEL un cita veida robežlielumu jēga ir noteikt maksimāli pieļaujamo, tomēr piesārņojošo darbību veicēju vienīgais pienākums nav nepārkāpt vides aizsardzības normatīvos aktus. Vides aizsardzības likuma 3. panta pirmās daļas 3. punkts noteic ietekmes novēršanas principu¹¹, tādēļ arī ietekmes prognozēšanā un pieļaušanā būtu jābalstās uz iekārtas iespējamo (nevis maksimāli atļaujamo) vides sniegumu, jo arī valstī kopumā ir noteikti gaisu piesārņojošo vielu emisiju samazināšanas mērķi¹². Ņemot vērā, ka šobrīd nav zināms, kāds tehnoloģiskais risinājums un kādas komplektācijas risinājumi tiks izvēlēti, Birojs norāda, ka Ziņojumā veiktais gaisa kvalitātes novērtējums un veiktie aprēķini ir vērtējami tikai kā sākotnējā prognoze Paredzētās darbības iespējamībai, nevis nosakāmi kā Paredzētās darbības limiti.
- 20.2. Ziņojuma 1.4. nodaļā norādīts, ka sadedzināšanas iekārta abu tehnoloģisko alternatīvu gadījumā tiks nodrošināta ar papildu degli, norādīts, ka tā jauda ārdū tipa iekārtā būs aptuveni 42 MW. Degļa jauda verdošā slāņa alternatīvai nav norādīta. Kā papildu kurināmo abu alternatīvu gadījumā paredzēts izmantot līdz 910 t dīzeļdegvielas gadā. Birojs konstatē, ka Ziņojumā nav vērtētas dīzeļdegvielas sadedzināšanas emisijas (arī SEG aprēķinos tās nav ņemtas vērā). Ziņojums atbilstoši papildināms.
- 20.3. Emisijas (fona, operatora, summārās) izklīdes kartes jā sagatavo atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumu Nr. 182 “*Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 182) prasībām, proti, Paredzētās darbības iespējamā ietekmes zona ir teritorija ap piesārņojošās darbības atrašanās vietu attālumā, kas līdzvērtīgs 20 augstākā emisijas avota augstumiem, bet ne mazāks kā 2000 m; kartē identificējamās teritorijas, kurās netiek vērtēta atbilstība gaisa kvalitātes normatīviem¹³ (vai uzskatāmības nolūkos iespējams identificēt teritorijas, kurās ietekme vērtējama), kā arī teritorijas, kurās tiek

¹¹ Vides aizsardzības likuma 3. panta pirmās daļas 3. punkts “*novēršanas princips — persona, cik iespējams, novērš piesārņojuma un citu vidi vai cilvēku veselībai kaitīgu ietekmju rašanos, bet, ja tas nav iespējams, novērš to izplatīšanos un negatīvās sekas*”;

¹² Ministru kabineta 2018. gada 2. oktobra noteikumi Nr. 614 “*Kopējo gaisu piesārņojošo vielu emisiju samazināšanas un uzskaites noteikumi*”.

¹³ Skatīt arī, piemēram, Dienesta internetvietnē publicēto vadlīniju piemērus 19. un 20. attēlā: <https://www.vvd.gov.lv/lv/media/10653/download?attachment>

prognozēta neatbilstība gaisa kvalitātes normatīviem. Sagatavojot emisijas izkliedes kartes nosakāms tāds aprēķina solis un kartes mērogs, kas ļauj iegūt pārskatāmu vizuālu informāciju par fona un paredzētās darbības radīto un sagaidāmo ietekmi, ja nepieciešams, pievienojamas vairākas kartes dažādos mērogos.

- 20.4. Ziņojuma 3.2. un 3.3. nodaļās, norādīts, ka *“piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu rezultāti, kas raksturo paredzēto darbību situāciju, ietverti 9. pielikumā”*, tomēr Birojs konstatējis, ka Ziņojuma 9. pielikumā pievienoti tikai modelēšanas programmas ievaddati. Ziņojums papildināms ar piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu rezultātu tabulām katram no vērtētajiem kurināmā un to kombināciju veidiem atsevišķi¹⁴ (formāts atbilstoši Noteikumu Nr. 182. 4. pielikumam). Ziņojuma 1.10.4. nodaļa papildināma ar informāciju (tabulas formā) atbilstoši Noteikumu Nr. 182. 21. punktā noteiktajam.
- 20.5. Ņemot vērā sabiedrības paustās bažas, kā arī to, ka IVN procedūras viens no uzdevumiem ir kļiedēt jebkuras šaubas par Paredzētās darbības radīto negatīvo ietekmi, Biroja ieskatā Ziņojumam būtu pievienojama vismaz viena smago metālu un smaku emisiju izkliedes karte. Ziņojums papildināms ar skaidrojumu par modelēšanā noteikto nelabvēlīgo meteoroloģisko apstākļu ietekmi uz emisiju izkliedi. Atbilstoši papildināma arī informācija Ziņojuma 2.8. nodaļā. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums Ziņojumā sagatavojams un analizējams kontekstā ar paredzēto darbību (piemēram, apkures sezonas ilgums, ietekme uz noslodzi, emisiju izkliedei nelabvēlīgi apstākļi, lietus ūdeņu apjomi un attīrīšanas iekārtu noslodzes un līdz ar to arī stabilas darbības nodrošināšana utt.), kā tas norādīts arī Programmas IV daļas 2.4.6. punktā.
- 20.6. Ziņojuma 1.10.4. nodaļā norādītās aprēķinātās vērtības dūmgāzu plūsmai sadedzinot biomasu, taču Ziņojumā nav informācijas, kādi pieņēmumi/apsvērumi izmantoti attiecībā uz biomasas mitrumu, pelnainību, siltumspēju. Pievienojama informācija par atbilstoši norādītajam standartam ISO 16911-1:2013 izmantotajiem koeficientiem, tajā skaitā kurināmā faktoru.
- 20.7. Ziņojuma 9. pielikums jāpapildina ar failu (.rpt vai cits atbilstošs), kurā būtu pieejams modeļa ievaddatu kopsavilkums, tajā skaitā emisijas avotu ģeometrija, emisijas temperatūra, dūmgāzu plūsmas parametri, piesārņojošo vielu emisijas ātrums.
- 20.8. Ņemot vērā norādīto, ka verdošā slāņa tehnoloģiskā alternatīva paredz dūmgāzu recirkulāciju, skaidrojams, vai iespējamā recirkulācija ņemta vērā dūmgāzu plūsmas aprēķinā un kā tā un dūmsūkņa izmantošana var ietekmēt aprēķinā izmantotos parametrus un faktisko emisiju izkliedi. Skaidrojams, kāpēc dūmgāzu plūsmas aprēķinos nav ņemta vērā dīzeļdegvielas (Biroja ieskatā norādītās 910 t vērtējamās kā nozīmīgs apjoms) sadedzināšana.
- 20.9. Ziņojuma 7. nodaļā attiecībā uz emisiju gaisā monitoringu Izstrādātāja norādījusi : *“Arī LPTP paredz mērīt piesārņojošo vielu koncentrācijas dūmenī saskaņā ar EN standartiem. Ja EN standarti nav piemērojami, LPTP iesaka izmantot ISO, nacionālos vai citus starptautiskos standartus, kas nodrošina, ka iegūtajiem datiem ir līdzvērtīga zinātniskā kvalitāte. Ņemot vērā iekārtu jaudu un procesa kontroles pasākumus, kas tiks ieviesti, nav nepieciešams nodrošināt nepārtrauktus mērījumus (ja ir dota izvēles iespēja).”* Birojs lūdz Izstrādātāju caurskatīt Ziņojumu un tā pielikumus un pārliecināties, ka visi fakti un secinājumi, kādi norādīti un izdarīti

¹⁴ *“Izkliedes modelēšana tika veikta katram kurināmajam atsevišķi (NAIK un biomasu), taču, lai apskatītu nelabvēlīgāko situāciju, 3.2.2. tabulā ietverti tie rezultāti, kas uzrāda augstāko koncentrāciju katrai piesārņojošajai vielai”.* Birojs konstatējis, ka tabulā nav veiktas norādes, kurš no rezultātiem uz kuru no kurināmā veidiem attiecināms.

Ziņojumā, atbilst Paredzētajai darbībai, kura ir kvalificējama kā A kategorijas piesārņojoša darbība un uz kuru attiecas nosacījums par nozares (atkritumu sadedzināšana un lielo sadedzināšanas iekārtu ekspluatācija) LPTP piemērošanu.

- 20.10. Ziņojuma 7. nodaļā norādīts, ka Ierosinātāja plāno veikt “*nepārtrauktus sadedzināšanas temperatūras (pie sadedzināšanas kameras iekšējās sienas vai citā punktā, kur to iespējams noteikt) mērījumus atbilstoši atļaujas nosacījumiem*”. Birojs norāda, ka Ierosinātājas pienākums ir jau projektēšanas stadijā jāparedz atbilstošas mērījumu vietas, kas nodrošina iespēju monitoringa veikšanai LPTP paredzētajā apjomā, par ko sniedzama informācija atļaujas pieprasīšanas iesniegumā, kur nepieciešams, norādot arī tehnisko izpildījumu.
- 20.11. Ziņojuma 1.10.1. tabula papildināma ar emisijas plūsmas parametriem. Ņemot vērā, ka aprēķinos izmantotais sadedzināšanas iekārtas darba laiks ir 8000 h gadā, pirmšķietami secināms, ka iekārta strādās 11 mēnešus gadā. Skaidrojams, cik būtiski mainās izkliedes rezultāti, paredzot šādu iekārtas darbības režīmu emisiju modelī.
- 20.12. Precizējama Ziņojuma 139. lpp. norādītā informācija, ka “*plānotais dūmgāzu izvads atrodas uz ēkas jumta*”.
- 20.13. Ziņojuma 89. lpp. norādīts, ka sadedzinot tikai biomasu, “*uz piesārņojošo darbību attieksies 2021. gada 7. janvāra Ministru Kabineta noteikumu Nr. 17 “Noteikumi par gaisa piesārņojuma ierobežošanu no sadedzināšanas iekārtām” 3. pielikumā noteiktās emisijas robežvērtības*”. Birojs vērš Izstrādātājas uzmanību uz Piesārņojuma likuma 20. panta pirmo daļu, ar kuru noteikts, ka “*piesārņojošas darbības, kuras veic, izmantojot šā likuma 1.pielikumā noteiktās iekārtas, ir A kategorijas darbības. Veicot A kategorijas darbības, operators lieto labākos pieejamos tehniskos paņēmienus.*” Tā kā sadedzināšanas iekārtas plānotā nominālā ievadītā siltuma jauda ir lielāka par 50 MW, tad iekārta kvalificējas A kategorijai arī sadedzinot tikai biomasu un tās darbībai jāatbilst nozares LPTP, tajā skaitā tajos noteiktajiem sasniedzamajiem emisiju līmeņiem. Ziņojumā precizējami izmantotie formulējumi.
- 20.14. Ziņojums jāpapildina ar informāciju par siltumenerģijas realizācijas sezonalitāti (skat. arī Programmas IV daļas 1.6.1.8. un 1.11.1. punktu), ja nepieciešams, jāveic precizējumi emisiju novērtējumā.
21. Prasības **vides trokšņa novērtējumam** nosaka Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” un Programmas nosacījumi. Sniedzami skaidrojumi un sagatavojami precizējumi saskaņā ar jau iepriekš šajā vēstulē (kur tas attiecināms) un turpmāk norādīto:
- 21.1. Ziņojuma 1.12. nodaļā norādīts, ka “*Ziņojumā izskatītais risinājums paredz, ka visas ražošanas iekārta tiks izvietota slēgta tipa ēkā, līdz ar to nav paredzams, ka to darbība varētu radīt būtisku trokšņa piesārņojumu ārpus ēkas.*” Ziņojums papildināms ar informāciju par to, kādas nozīmīgu troksni (Biroja ieskatā norādāmas vismaz iekārtas, kuru radītais skaņas jaudas līmenis L_{WA} ir 70 dB(A) un lielāks) radošas iekārtas paredzēts izvietot katrā no ražošanas iecirkņiem, norādot to skaņas jaudas parametrus un informācijas avotus. Īpaša vērība pievēršama ventilācijas un dzesēšanas sistēmu komplektējošo ventilatoru un sūkņu darbībai (diennakts režīms, sezonalitāte) un to izvadiem ārpus ēkām. Novērtējams arī paredzētās transformatora stacijas radītais troksnis.
- 21.2. Birojs norāda, ka saskaņā ar atkritumu sadedzināšanas LPTP atsauces dokumenta angļu valodas versijas¹⁵ 3.38. tabulā apkopoto informāciju, kopējais sadedzināšanas

¹⁵ Pieejams <https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/waste-incineration-0>.

iekārtas skaņas jaudas līmenis var sasniegt 110 dB(A). Ziņojums papildināms ar informāciju par ierosinātās garantēto un/vai nepieciešamo trokšņa līmeni ārpus ēkām, kurš nodrošinās, ka summārā trokšņa ietekme vērtējamajās teritorijās nepasliktinās esošo situāciju un atbildīs normatīvu prasībām.

- 21.3. Ziņojums papildināms ar transportēšanas maršrutu shēmu, norādot tajā arī sadalījumu posmos, kas atbilst trokšņa ietekmes modelēšanas ievaddatu trokšņa avotiem. Ziņojums papildināms ar informāciju (tabulu) par novērtējumā izmanto dzelzceļa transporta intensitāti. Birojs konstatējis, ka Ziņojumam pievienotajās trokšņa izklīdes kartēs Paredzētās darbības būves novietojuma konfigurācija atšķiras no Ziņojuma 1.3. nodaļā norādītās. Skaidrojams, kā tas var ietekmēt trokšņa izklīdes rezultātus.
- 21.4. Programmas III daļas 1. punktā tika norādīts, ka Ierosinātajai jākonsultējas ar AS “RB Rail” un Ziņojumā jāatspoguļo konsultāciju rezultātu. Ziņojumā nav pievienota informācija par veiktajām konsultācijām. Ziņojumā norādīts, ka trokšņa novērtēšanai izmantota publiski pieejamā informācija – 2016. gadā izstrādātais IVN ziņojums “*Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas Rail Baltica būvniecībai*”. Ziņojums papildināms par veiktajām konsultācijām, tajā skaitā norādot, vai tika precizēta informācija par kumulatīvās ietekmes zonā paredzētajiem vai veiktajiem kustības intensitātes un sliežu novietojuma risinājumiem un 2016. gada dati izmantoti atbilstoši.
- 21.5. Ņemot vērā, ka Birojs 2020. gada 17. decembrī ir izdevis atzinumu Nr. 5-04/4¹⁶ par IVN ziņojumu “*Biokurināmā katlumājas būvniecībai Rencēnu ielā 30, Rīgā*”, skaidrojams, vai un kā ir ņemtas vērā satiksmes intensitātes izmaiņas ar Paredzēto darbību kopīgajā transportēšanas maršruta posmā pa Meirānu ielu un Rencēnu ielu, kā arī sadedzināšanas iekārtas radītais troksnis.
22. Ziņojuma 1.9. nodaļā pievienots Paredzētās darbības realizācijā izmantoto risinājumu salīdzinājums ar atkritumu sadedzināšanai noteiktajiem labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (turpmāk - LPTP) atbilstoši Eiropas Komisijas 2019. gada 12. novembra lēmums 2015/2119 “*ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES pieņem secinājumus par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (LPTP) attiecībā uz atkritumu incinerāciju*” (turpmāk – *Atkritumu sadedzināšanas LPTP secinājumi*)” (Ziņojuma 1.9.1. tabula) un Eiropas Komisijas 2021. gada 30. novembra īstenošanas lēmums 2021/2326, “*ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES nosaka secinājumus par LPTP attiecībā uz lielām sadedzināšanas stacijām*” (turpmāk - *Lielo sadedzināšanas iekārtu LPTP secinājumi*)” (Ziņojuma 1.9.2. tabula), kas būtiski papildināms un labojams, ņemot vērā turpmāk norādīto:
- 22.1. Birojs norāda, ka, ņemot vērā paredzēto koģenerācijas stacijas jaudu, biomasas sadedzināšanai šajā iekārtā nebūtu piemērojama IVN procedūra, taču abos gadījumos operatoram būtu jāsaņem A kategorijas piesārņojošās darbības atļauja, kas paredz arī tās atbilstības nozares LPTP novērtēšanu. Līdz ar to Birojs norāda, ka Ziņojuma 1.9.2. tabula (kur nepieciešams, arī Ziņojums) jāpapildina ar biomasas sadedzināšanas risinājumu atbilstību *Lielo sadedzināšanas iekārtu LPTP secinājumiem*.
- 22.2. Ziņojuma 1.9.1. un 1.9.2. tabulās attiecībā uz vidiskās pārvaldības sistēmas ieviešanu norādīts, ka “*uzņēmums darbības plānošanā izmantos vides pārvaldības sistēmas elementus*”, kā arī tiek apsvērta iespēja ieviest vides pārvaldības sistēmu atbilstoši

¹⁶ Pieejams <https://www.vpyb.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/biokurinama-katlu-majas-buvnieciba-rencenu-iela-riga-sia-rigas-bioenerģija>

LVS EN ISO 14001:2015 standartam. Birojs vērš Ierosinātās uzmanību uz to, ka nozares LPTP “*ir izstrādāt un ieviest tādu vidiskās pārvaldības sistēmu (EMS), kas ietver visus aspektus*”, kas norādīti *Atkritumu sadedzināšanas LPTP secinājumu* 1.1. apakšpunktā “*Vidiskās pārvaldības sistēmas*”. Precizējami ieviešamie risinājumi un to atbilstība 1.1. apakšpunkta pozīcijām.

- 22.3. Ziņojums un novērtējuma tabula papildināma ar sadedzināšanas iekārtas bruto elektriskā lietderības koeficienta un bruto energoefektivitātes novērtējumu un paredzētajiem monitoringa pasākumiem to uzraudzībai. Skaidrojama aprēķinam izmantotā metodiskā pieeja (LPTP formulas / 2011. gada 26. aprīļa MK noteikumu Nr. 319 “*Noteikumi par atkritumu reģenerācijas un apglabāšanas veidiem*” formula), norādāmi aprēķinā izmantotie izejas dati. Atbilstoši *Atkritumu sadedzināšanas LPTP secinājumu* 2. tabulai papildināms arī Paredzētās darbības atbilstības 20. LPTP kvantitatīvais novērtējums. Attiecīgi precizējumi veicami arī biomasas sadedzināšanas procesa novērtējumam Ziņojuma 1.9.2. tabulā.
- 22.4. Skaidrot/precizēt vai labot Ziņojuma 1.9.1. tabulas 9. a) punkta norādi par NAIK pārstrādi un tās ietvaros veicamajām darbībām; norādi 14. c) un 29. a) punktā par organisko savienojumu oksidēšanās ieguvumiem (NO_x emisiju samazinājums), kā arī 18. punktā lietoto terminu “*kurtuves deglis*”; 20. c) punkta norādi par apstrādes iekārtas siltumizolāciju. Ziņojumā norādīts, ka sadedzināšanas iekārtas darbība būs nepārtraukta, līdz ar to skaidrojams konteksts 37. a) punkta norādei, ka “*pēc iespējas, trokšņainas darbības netiks veiktas naktīs*”. Ņemot vērā, norādīto informāciju par visu troksni radošo iekārtu izvietošanu iekštelpās, 37. d) punktā norādāma ēku izolēšanas pakāpe vai sasniedzamais trokšņa līmenis konkrētā attālumā no ēkas, nevis šāda izolēšana paredzama kā pasākums, kas veicams “*iespēju robežās*”.
- 22.5. Ziņojuma 1.9.1. tabulā precizējami/labojami komentāri 23. LPTP pozīcijā, kurā norādīti ieteicamie risinājumi izdedžu apsaimniekošanai verdošā slāņa tehnoloģijās, norādot, ka tiks nodrošināta atbilstība. Ziņojuma 1.5.3. norādīts ka “*izdedži, kas izbirst cauri ārdiem, tiek savākti ar ūdeni pildītā izdedžu izkraušanas iekārtā, no kurienes padoti tālāk ar konveijeru*”, savukārt 1.9.1. tabulas 33. d) pozīcijā, ka “*kustīgo ārdus sadedzināšanas iekārtā izdedži, kas izbirst cauri ārdiem, tiek savākti ar slapjā konveijera palīdzību*”. Netiek norādīti risinājumi un atbilstības nodrošināšana verdošā slāņa sadedzināšanas iekārtās. Birojs arī konstatējis, ka 1.9.1. tabulas 36. punktā norādīts, ka “*tiks veikta izdedžu sijāšana un metālu atdalīšana, izmantojot konveijerā ierīkotu magnēta sistēmu*”. Šāds risinājums Ziņojumā netiek izskatīts. Informācija visās atbilstošajās Ziņojuma nodaļās papildināma un labojama, kur tas nepieciešams.
- 22.6. Skaidrot/precizēt vai labot Ziņojuma 1.9.2. tabulas 6. a) punktā norādītā risinājuma – samaisīšana ar greiferi - realizācijas iespējamību NAIK un biomasas līdzsadedzināšanā, šāda paņēmiena atbilstību vienmērīgas abu kurināmo proporcijas nodrošināšanai, kas ir priekšnoteikums stabilam degšanas un dūmgāzu plūsmas procesam. Ziņojums un attiecīgi arī 1.9.2. tabula papildināma ar informāciju par sadedzes sistēmas apkopes risinājumiem, Birojs norāda, ka apgaita un novērošana (6. b) punkts) neaizstāj nepieciešamo apkopi un nav uzskatāma par atbilstību LPTP. Precizējama norāde 24. b) punkta norāde par mazu NO_x emisiju degļu izmantošanu. Attiecībā uz SO₂ emisiju ierobežošanu 25. h) punktā norādīts, ka tiks izmantots mazsēra kurināmais. Skaidrojams, vai un kāds ierobežojums tiks noteikts sēra saturam NAIK un biomasas kurināmajā. 26. punktā attiecībā uz PM daļiņu dūmgāzēs mazināšanas risinājumu izmantošanu norādīts, ka elektrostatiskā filtra izmantošana nav paredzēta, savukārt attiecībā uz maisa filtra izmantošanu b) sadaļā norādīts, ka “*ja tiks konstatēts, ka neizmantojot dūmgāzu attīrīšanas iekārtas, netiek sasniegts*

LPTP-SEL, tad paņēmiens tiks īstenots pussausā skrubera ietvaros”¹⁷. Skaidrojams, ar kādiem citiem paņēmieniem ir paredzēts nodrošināt putekļu un citu piesārņotāju emisiju atbilstību LPTP-SEL. Precizējams, kādi kvantitatīvi ierobežojumi tiks piemēroti kurināmā pelnu satura atbilstībai (26. e) punkts).

- 22.7. Biroja ieskatā norāde (1.9.2. tabulas 16. b) punkts), ka tiks nodrošināta atlikumu reciklēšana vai atgūšana būvniecības nozarē šobrīd nav vērtējama kā atbilstoša, jo vēl tikai paredzēts veikt *“potenciālo tirgus izpēti, lai īstenotu izdedžus kā izejvielas citos uzņēmumos Latvijā vai ārpus Latvijas”*, taču tas nenožīmē, ka šāda iespēja tiks nodrošināta.
- 22.8. Precizējama informācija par selektīvās nekatalītiskās reducēšanas (SNKR) metodes izmantošanu 1.9.2. tabulas 24. f) punktā. Atbilstoši atsaucies dokumenta skaidrojumam, par metodes ierobežojumu tiek noteikta atbilstošas temperatūras (parasti 800 – 1000 °C) nesasniegšana sadedzināšanas iekārtai darbojoties ar nelielu noslodzi, līdz ar to Ziņojumā vērtējama arī šāda nosacījuma izpilde.
- 22.9. Ziņojums papildināms ar tehnoloģiskajām shēmām tādā apjomā un kvalitātē, kas ļauj pārliecināties par Ziņojuma 1.9.2. tabulas 12. punktā norādīto atbilstību, piemēram risinājumos e), h), i), l), p), kā arī 24. punkta risinājumos c) un e).
- 22.10. Paredzētās darbības atbilstības nozares LPTP novērtējuma tabulās veicami precizējumi atbilstoši labojumiem un precizējumiem, kas tiks veikti ņemot vērā arī citos šīs vēstules punktos veicamos labojumus. Biroja ieskatā formulējums, ka *“emisiju koncentrācijas nepārsniedz ar LPTP saistītos emisiju līmeņus”* Ziņojuma sagatavošanas laikā ir tikai Ierosinātājas apņemšanās tos ievērot, līdz ar to, sagatavojot iesniegumu A kategorijas atļaujas saņemšanai būs jāveic atkārtots atbilstības novērtējums un emisiju limitu projekta izstrāde, kurā ņemami vērā faktiski izmantoto risinājumu nodrošinātie emisiju samazināšanas efektivitātes parametri, kuri nedrīkst būt sliktāki par LPTP-SEL noteiktajiem.
- 22.11. Birojs norāda, ka vērtēšanai iesniegtajā Ziņojumā nav sniegts pietiekams pamatojums, ka izvēlēta emisiju attīrīšanas sistēma un/vai atsevišķi tās risinājumi spēs nodrošināt norādītās emisiju koncentrācijas izplūdē: Ziņojumam nav pievienota filtru ražotāju vai cita veida informācija, kura apliecinātu nepieciešamo efektivitāti, kā arī nav veiktas aplēses, kādā koncentrāciju diapazonā šāda sistēma darbojas visefektīvāk un vai degšanas produktu koncentrācijas pirms filtriem atbilst filtru efektīvas darbības diapazonam. Ziņojums atbilstoši papildināms, tajā skaitā norādot, kādi pasākumi tiks veikti, ja pēc darbības uzsākšanas garantētie emisiju līmeņi netiks nodrošināti, ņemot vērā, ka aprēķini veikti pamatojoties uz teorētiski atļautajām koncentrācijām.
23. Ziņojumā nav pievienots kartogrāfiskais materiāls, kurā uzskatāmi būtu attēlotas esošās un paredzētās ierobežojumu zonas, kas izriet no Aizsargjoslu likuma un Teritorijas plānojuma, kā tas norādīts Programmas II daļas 3.4. punktā. Ziņojums atbilstoši jāpapildina.
24. Birojs piekrīt Ziņojumā norādītajam, ka pirms tehnoloģisko risinājuma gala izvēles detalizēts risku un avāriju novērtējums nav sagatavojams Ziņojuma sagatavošanas laikā un būs precizējams izstrādājot civilās aizsardzības (CA) plānu pēc Paredzētās darbības akcepta lēmuma saņemšanas. Ziņojuma 3.9. nodaļā ir pievienota informācija par noteiktajiem nelabvēlīgo notikumu varbūtības skaitliskajiem raksturlielumiem amonjaka šķīduma un

¹⁷ Šāds formulējums ir pretrunā norādītajam, ka, piemēram, Hg emisiju atbilstības nodrošināšanai *“tiks veikta adsorbēcija ar aktivētās ogles inžekciju, kombinācijā ar maisa filtru”*. Arī citur Ziņojumā maisa filtrs norādīts kā būtiskākā dūmgāzu attīrīšanas risinājumu sastāvdaļa.

dīzeļdegvielas noplūdes gadījumiem. Ziņojums papildināms ar skaidrojumu par iegūto rezultātu vērtējumu individuālā riska kritēriju kontekstā (piemēram, aprēķinātais risks ir pieļaujams, pieļaujams ar papildnosacījumiem u.c). Ziņojums ir papildināts (tam pievienots 14. pielikums) ar potenciālo avāriju seku iedarbības izplatības novērtējumu dīzeļdegvielas izplūdes gadījumā, nosakot seku nevēlamās iedarbības 1% letalitātes zonu. Biroja ieskatā, ņemot vērā arī sabiedrības pārstāvju izteiktās bažas, šāds aprēķins veicams arī amonjaka šķīduma noplūdes 1% letalitātes zonas noteikšanai (skat. arī Programmas IV daļas 3.7.1. punktu), kas ļautu pārliecināties par to, ka būtiskas ietekmes zona nepārsniedz ne noteiktā zemes gabala īpašuma robežas, ne Paredzētas darbības teritoriju zemes īpašumā.

25. Ziņojums papildināms ar informāciju par paredzētajiem pasākumiem tehnoloģisko procesu drošai apturēšanai (Programmas IV daļas 1.12. punkts).
26. Ziņojums papildināms ar informāciju par laboratorijas pakalpojumu sniegšanas vietu – uzņēmuma laboratorija/ārpakalpojums, ja attiecināms, norādāmi Darbības vietā esošas laboratorijas ķīmisko vielu veidi un izmantošanas apjomi.
27. Skaidrojams, kā izvēlēti Ziņojuma 2.3. nodaļā norādītie septiņi rūpnieciskās darbības veicoši uzņēmumi. Birojs norāda, ka kumulatīvās ietekmes emisiju gaisā un trokšņa ietekmes kontekstā vērtējami uzņēmumi aptuveni 1 - 2 km rādiusā no Darbības vietas. Atbilstoši šādam pieņēmumam, saskaņā ar Dienesta vietnē publiskoto informāciju, aptuveni 1,5 km rādiusā no Darbības vietas atrodas ne mazāk par 15 uzņēmumiem, kuri saņēmuši B kategorijas piesārņojošo darbību atļaujas, un divi A kategorijas piesārņojošo darbību atļaujas saņēmuši uzņēmumi. Nepieciešamības gadījumā (piemēram, vērtējot kumulatīvos drošības riskus) Ziņojums papildināms ar ietekmes zonā esošo uzņēmumu darbības aprakstu un iespējamo ietekmju uz vidi un cilvēka veselību summēšanos.
28. Birojs konstatējis, ka, saskaņā ar LVGMC uzturētajā Zemes dziļu informācijas sistēmā¹⁸ pieejamo informāciju, uz D (aiz dzelzceļa līnijas) no Darbības vietas diviem komersantiem ir izsniegtas un ir spēkā esošas derīgo izrakteņu (smilts) ieguves passes, bet vēl vienai atradnei akceptēti smilts ieguves krājumi. Ziņojums papildināms ar izvērtējumu par derīgo izrakteņu ieguves procesu iespējamo kumulatīvo ietekmi (emisijas gaisā, troksnis), nepieciešamības gadījumā Ziņojumā veicami arī citi papildinājumi.

Ņemot vērā minēto, lūdzam sniegt norādīto papildu informāciju un izvērtējumu. Tāpat lūdzam norādīt, kurās vietās Ziņojumā ir veikti labojumi vai papildinājumi un aicinām pirms aktualizētā Ziņojuma iesniegšanas Ziņojumu caurlūkot, lai pārliecinātos, ka veiktās izmaiņas un korekcijas tiek atbilstīgi ņemtas vērā un iestrādātas arī citās Ziņojuma nodaļās. Pārskatu par veiktajiem labojumiem rekomendējam noformēt tabulas veidā, norādot, – kur un ar kādu informāciju Ziņojums ir papildināts, vai argumentēt, kādēļ tas nav darīts. Ziņojuma aktuālo redakciju nepieciešams sagatavot, publiskot un iesniegt izvērtēšanai Birojā, ievērojot Novērtējuma likumā un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumus Nr. 18 “*Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību*” ietvertās prasības.

Pielikumā:

1. Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2023. gada 17. novembra vēstule Nr. DA-23-30129-nd “*Par priekšlikumiem aktualizētā IVN ziņojum pilnveidošanai koģenerācijas iekārtas būvniecībai Ropažu novadā*” (datne: Dok.Nr_DA-3-30129-nd.edoc).
2. Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes 2023. gada 15. novembra vēstule Nr. DMV-23-7044-nd “*Par priekšlikumiem aktualizētā IVN ziņojum pilnveidošanai koģenerācijas iekārtas būvniecībai Ropažu novadā*” (datne: Dok.Nr_DMV-23-7044-nd.edoc).

¹⁸ Pieejama - <https://videscentrs.lv/mc.lv/iebuves/zemes-dzilu-informācijas-sistema>, (skatīta 14.11.2023).

3. Dienesta 2023. gada 21. novembra vēstule Nr.2.3/AP/12315/2023 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu SIA “Vides resursu centrs” paredzētajai darbībai”, (datne: 21.11.2023_2.3_AP_12315_2023 Par IVN ziņojumu par SIA “Vides resursu centrs”.edoc).*

Direktore (paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Dace Strobe,
dace.strobe@vpvb.gov.lv